

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Quadragesimusseptim[us] ar. q[...] forma serua[n]da est in restitutione
illicite ablatorum. Si per remissione[m] sibi factam est debitor plenarie
liberatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

rebus viri de pane vino & similibus / que bono & appo-
bato more consueverit ad dispensatione vxoris prime-
re: pot' moderate dare pro deo: informans sibi p'scientiaz
q' maritus debeat hoc ratum habere: licet forte ore aliqui
p'hibuerit hoc maritus. Solent em' mariti p'obidere ras-
lia ad terrorem. vt sic etia' no' in toto: tamen tepere't se a
tanto. Potest etia' sibi informare cōscientiam ex qualita-
te pauperis: de quo credit q' si maritus eū videret: ei po-
t' rigeret. ar. in l'it. de obli. que quasi ex delicto nasc. §. pla-
cuer. Sed & de licentia viri hoc pot' & debet facere indis-
tincte. In q' casu caueat ne sibi accidat sicut Berre: cui
hoc in partibus Francie maritus suus q' mercator: erdis-
uas erat p'cesserat: & ipsa mo'ies hec oia reliquit arbitrio
viri sui: q' nihil voluit p' eius aia erogare. sed postea sup
hoc requisitus respōdit Berre sualam ait quātum quale
semp'it. se sentit. Sin aut' oibus modis credit q' marito
displiceret si daret: nec pot' suam p'scientiam informare: q'
dare possit: nullatenus det cum scandalo mariti nec con-
tra voluntatem suam de bonis eius: q' tunc furtum esset.
Intellige pre. c. qd deo pari. & hoc est verū nisi pauperem
videret fame moriente: q' tunc dare possit elemosynam
de licentia summi sponsi. sicut. s. in x. sed nūquid mona-
chus. Nota i monacho. Et nota q' sicut de rebus mariti
no' possunt dare elemosynā: sic nec de rebus dotalibus:
quarum dñs est maritus cōstante matrimonio. C. de rei
ven. dote. C. de iure de in rebus. et de dona. p'pter nup. p
vestras. & de vsuris. salubiter. Nec de alijs q' lucratur de
bonis mariti: q' que habet mulier: p'sumatur esse de bo-
nis mariti. no. et de in reg. rest. cōstitutus. in glos. scy pa-
ter. & de do. post diuor. c. ij. in glos. hoc intelligitur. Si aut'
no' de bonis mariti aliqua lucraret: de illis pot' elemosy-
nam facere: sicut de p'p'ia & parafarnalibus dictū est. ar.
et de deci. ex transmissa. Item caueant vxores a menda-
cione scilz quā dederint elemosynā: mentiantur se non
dedisse: forte p'pter metum viro: nec in temporalē eter-
na quā meruerant retributio cōmuretur. sicut legitur de
obstetricibus. Exo. i. xxi. q. ij. si qliber. ¶ Quid de filiofa-
ne filio / millas. Dicitur q' sic de castrensi. q' aduocatus vel p'cura-
familias / tor: et quasi castrensi. qd' acquirat in castris. q' miles de pe-
elemos / culio pot' facere elemosynā. nā quātum ad illud paterfa-
synā das / milias censetur. ff. ad macedo. l. j. §. si. & l. ij. C. de inof. test.
re, / l. i. de aduentitio aut' qd' puenit ab extraneo: vel pfectis-
tio qd' puenit a patre vt inde lucretur. q'uis p'mū suū sit
quoad p'prietatem: scdm quoad spem successōnis. & sic
intellige qd' quodāmodo dñs rerū paternarū etiam viuē-
te patre intelligit. in l'it. de herediū quali. & disse. §. sed sui
no' pot' nec debet facere elemosynā. sicut p'ime sup'a di-
ctum est in vxore & in monacho: & in his casibus in q'bus
pot' als donare: qui sunt quatuor. Nam iusta ratione mo-
tus causa mortis donare pot'. Item si habet peculium ca-
strense: vt dixi: vel quā. Item si habet liberā administrā-
tionē peculij pfectitij: & hoc ipm spāliter ei concessum sit.
Item vbi est fili' cōmitis vel marchionis vel senaroris.
als non. quātum cūq' magnus sit & discretus. ff. de dona.
filiūfamilias. rñ. j. & §. ij. & l. ij. Et si voueat facere elec-
mosynā de peculio pfectitio: p'siderata qualitate p'sone
patris & filij: elemosyne quātitate pot' reddere elemo-
synā: nisi pater expresse contradicat. Idem intelligas in
vxore & mercenario pot' r'genti modicā elemosynā indis-
genti. ar. ad hoc expressum. ff. de dona. filiūfamilias. §. j.
& §. ff. de lega. iij. si filie. l. x. dist. pasce. Decest p'suetudo
etiam nā improbanda. ar. et de dona. ceterū. & de testa. re-
latum. ij. §. i. ¶ **¶** Quid de ijs qui excoicari tpe exco-
municatiois acq'uerūt negotiādo vel ex dono accipiē-
do: Item de ijs q' als illicite beneficia ecclesiastica vel ca-
stra vel alia sunt adepti: & inde multa p'ceperūt: Et q' dez
tenent totū restituere: si aias suas velint saluare. vt p'ba-
tur et de eta. & quali. c. i. n bonc. et de de. exco. m. postula-
stia. de elec. p' inquisitiones. de pben. dilecto. in fi. de his q'
fi. a pre. cōtinebatur. de iure pa. cū dilectus. in fi. de simo.

Darius de ap. pastoralis. §. si. Sed nūquid excoicatus
carus obligat sibi aliquem p'rabendo? Non videtur ad
minus civiliter. q' sibi sunt cū effectu oēs actus legitimi
interdicti. et de sen. exco. soler a nōnullis. §. si. ar. de testi-
licet ex quadam. rñ. de exco. pla. inter dilectos. §. in fi.
Et oē p'iuilegiū legis & beneficiū. in aut. de p'iuil. do. be-
reti. muli. nō p'stan. §. penulti. coll. viij. Nec heres pot' inhi-
tui. in aut. vt cū de appel. cogno. §. generalē. & se. off. viij.
Sed & oēs contractus. Unde & alienatio ad eo facta irri-
ta est. et de do. & cōtu. veritatis. ad fi. Sed & ois sibi parti-
cipatio interdicta. et de excep. exceptionē. & c. pia. lib. vi.
Se in alijs obligare pot'. Et conditionē igitur suā deteriorē
potest facere. nō meliorē. ar. et de arbi. cum dilect'. de ius-
dic. intellegimus. nisi forte defendendo se in iudicio. et de
excep. cum inter p'ioem. Est igitur natura excoicatus
ri cōtraria nature pupilli. quia pupillus sine auctoritate
p'oris potest sibi alium obligare: licet ipse nō obligetur.
q' sine auctoritate tutoris licet ei conditionem suam face-
re meliorem: sed nō deteriorē. vt in l'it. de aucto. tu. rñ. i.
¶ Quid ergo si ex cōtractu inito cū excoicatus r'is
pore excoicatiois debeo sibi. c. libias. Dic de hoc vt no.
rv. q. vi. nos. Tenet ibi Jo. q' solutio faciēda est excoica-
to. sed additio Bar. contra. sed Inno. & ego cum eo tene-
mus cū Jo. de do. & cōtu. veritatis. in fi. & faciūt pro hoc
que no. in additōne seq. que incipit fm. l'it. in summa
de sen. exco. & q' sit pena. ¶ Sed quid si dum aliquis esset
obligatus fm. l'it. qui ita no. in sua summa de pe. & re.
§. q'bus & qualiter. quasi ad fi. ¶ Quid de ijs qui exco-
municati. ¶ Ad dicit de excoicatus nō teneo. imo con-
tra. q' qd' faciūt excoicatus extra iudiciū & in r'ponabi-
bus. tenet. et de sen. exco. soler. §. si. lib. vi. & hec est senten-
tia Inno. et de cōsue. cum dilectus. in glos. suspensus. ¶
Item dicunt. & de p'cura. consulti. glos. in fi. vbi tenet q'
excoicatus cōtractus peragere pot'. & de do. & cōtu.
veritatis. in glos. excoicatus. & de excep. pia. li. vi. glos.
in iudicio. vbi tenet q' emptiois & cōtractus & b'ndictio
lent facta p' excoicatum: etia' si publice vel solēnter
fit excoicatus. & facit qd' etia' ipse no. e. t. exceptionē.
& c. venerabilis. & de sen. exco. si vere. in glos. hic colligit.
¶ Pro hoc etiam facit q' fm. Inno. excoicatus restari
pot'. vt ipse no. in pre. c. veritatis. & de sen. exco. cum volū-
tate. in glos. optime facit p' Inno. de here. excoicatus. §.
credentes. ibi. et tunc. & ibi. vt nec restandi liberam habe-
ant facultatem. ergo ante annū restari pot'. & tñ est ibi ex-
coicatus no. ¶ Item. p'ra in pre. c. pia. & Bar. de vsur.
quā. l. i. vi. no. etia' de hoc p' Archid. pre. c. pia. & per Jo.
an. et de sen. exco. decernimus. lib. vi. Et dicitur hoc qd'
no. rv. q. vi. nos sanctorum. in glos. sed quid.

Ed que forma ser-
uanda est in restitutione illicite acqui-
sitae: hoc vt semp' pmo satisfaciatur spolia-
tis: vel damni passio: vel ex hereditio-
regulariter si inueniri possunt. in q' res
dintegrada. et de restitu. spo. p' totum. de vsur. cum tu. de
homi. sicut dignū. Et intelligas satisfactum ex quo et co-
de remisit: qualiter cūq' satisfactū fuerit: etia' si donat-
uitis cui erat restituito faciēda: licet aliqui p'radicant:
dum tñ sit p'sona q' donare possit. que donatio ex quo p'fer-
ta est: postea ex penitentia nō reuocaf. et de dona. c. p'ia.
legitur & no. ¶ Dicitur tñ theologi quida' q' si fenerator
partem pecunie feneratoris restituit ei a quo habuit: vel be-
redi suo: & de voluntate eiusdem parte retineat: q' nō est
liberatus nisi totum offerat. Sed tu dic q' si ex pacto sit
liberatus nō est ar. et de simo. veniens. Sin aut' vsurari'
vel raptor: partem liberaliter & sine pacto soluat et offerat:
rat: & de alia parte iniam petat: et debito: liberaliter r'is
mittat: liberatus est creditor. nec tenetur vterius ad r'is-
titutionē: sicut nec teneretur si gratis recepisset gratis

Excoicatus

Solatus est de sumo dilectus filius. A in fi. r. c. tua nos du
 rit. xvij. disti. de eulo gjs. fm Hof. Dicitamen bonus ius
 der: certis cōcurrus motū sui animi informabit. Na si
 debito: est pap & inopa: r vfararius duos r potens vel
 raptor: mon sumo q debito: ipm vfararū ex corde libe
 rer: sed hoc facit q: vitra recuperare nō pōt: r vt illud nā
 nullum qd offerret recuperet: r nō amittat. ¶ Si vero des
 bito: sit duces r potens: q cōsuevit mimis r iocularis: b
 tantūdem de suo vel plus frequēter donare: psumi pōt q
 ex corde hoc faciat. Item si aliqua honesta persona puta
 eps vel sacerdos hoc tractet: r dicat debito: r autūm fas
 cam tibi reddi si ex corde aliud dimittis: nō decipias me
 q: mediator sum: nec creditoem cuius aie saluten qro.
 r debito: respondeat se ex toto corde liberare credito: r
 quare nō dicam ipm liberatū nō video. Nec em̄i caro q
 ratiō: satisfactum fit dōmodo vt satisfactū. ff. de pigno
 actio. si rem alienā. §. ois. ff. de rbo. sig. satisfdationis. ff. q
 satisfda. co. l. j. ff. de iureiurā. nō crit. m. j. r. l. remittit. r ar.
 q. de re iud. qd ad pulationē. de iureiurā. c. fi. c. veniēs.
 c. gnatualis. de trasac. c. fi. C. si quis aliqutē testa. pphibit.
 l. de pe. r re. deus. hui. r. c. ois. de iniurjs. in nostra. in fi.
 Si qui inoueantur in contrariū: hoc faciet odium vfararū
 rum. Quid em̄i si quis ex alia causa aliq iniuriatur: r qd qz
 hoc admittit quilibet theologus: q conco: dia possit tra
 ctari: pars ei qd debetur ex pacto remitti. als titulus
 de transacionib: esset inutilis. r quare nō idem in vfar
 ra r rapina: certe qui in imio emūgit elicit sanguinē. Pro
 uerb. x. iij. di. deniq: r de remun. nisi cū pident. §. ppter
 malitiā. in fi. ¶ Nec hoc scribo in fauorem vfararior: q:
 nec eis adstrictus sum. sed nolo a veritate rationabili re
 cedere: vt quibūdā theologis fauca: r in desperantiam
 induci videtur: ac parent laquetū animabus. ad hec. xxvij.
 q. de re iud. s. dicendū est ergo r tenendum q pabus
 possit vel nulli iudicis sine pactione partū remissio fieri.
 r sic dicam talem raptorem vel vfarariū absolutū. vt ff.
 de his qui nō. nisi. furti. §. pactus. r se. r et de preben. nisi
 essent. §. q: igitur hec ordinatio. fm Diti. qui ira no. in
 summa de vfar. §. que pena. h. quid si fenerator. cū seq. h.
 Hanc etiā sententiā tener Jo. an. ex de reg. iur. peccatum.
 in glo. qd dicit. li. vi. per. l. ff. quibus mo. pig. vel hypo. fol
 uitur. l. item liberatur. in pn. ff. de accusa. si rem. §. Qui
 satisfactū. Archidiacon: vero dñs meus r dimis ibidez
 tenet q si res erat restitutioni parata: r tūc fiet remissio:
 penandebatur ac si res restituta esset. r valet remissio.
 r ac si restituta esset liberat: est ille cui remissio facta est.
 ar. ff. de dona. inter virū r vro. l. iij. §. Sed si debitoem. et
 §. vlti. r ff. de iure do. Liure ab eo. r ff. si certū pe. l. singu
 laria. circa fi. r ff. de solutio. l. pecunia. r ff. de rei vendi. si
 res. als si non esset res restitutioni parata: nō videtur va
 lere remissio: nec spoliatus vel ille cui facienda est resti
 tutio est in integrū restitutus: q: restituere est rem in pri
 mo statu reponere. ff. de vfar. l. videamus. §. in fauiana. r
 ff. ne quid in loco publico. l. ij. §. vt restituas in quid. r ff.
 de verbo. sig. cū ptero. r l. plus est in restitutione. c. l. resti
 tuere. quia aliud est restituere: r aliud remittere. vt. l. pte.
 pro pna parte op. faciūt. ff. de rei ven. l. iij. §. soluisse. et
 l. iura dies. ¶ Et quia satisfactū accipimus p eūdez modū
 quē credito: acceptauerit. ff. de pigno. actio. l. fi rem. §. sa
 tisfactum aut. r qdus mo. pig. vel hypo. l. j. §. item libera
 tur. in pn. ¶ Et qd nō. per Bar. ex de vfar. q: frultra. glo. ij.
 Ita opinio benignior: est: sed dñi mei tutior: q: raro res
 missio voluntaria r libera est. q: nemo pecuniā suam de
 facili in carere presumitur. ff. de pba. cum de indebito. l. m.
 et de renū. sup hoc. Sunt autē quidā casus specificati in
 iure: vbi remissio pphibita est: r tūc nō valet. ex de rescrip.
 statutū. §. penul. in fi. li. vi. de cens. exigit. ad fi. li. vi. Sed
 quid vbi nullius in resert: tamen als aliq uid illicite acqui
 situm est: ita q sine peccato retineri nō potest: sicut de his
 in quibus contrahunt eccōicati. fm opinione. Diti. r. s. in
 §. pe. in fi. r in additione digni. r in officialibus grauant

bus. Et vbi alicuius interest: tamē nescitur res quis vel
 vbi sit heres eius: est totū pauperibus erogandū. vt exps
 sum est ex de vfar. cum tu. vel etiam tibi si egeat per epm
 qui habet hoc facere relinquēdum. et de iudeis. cum sit. r
 debent poni talia in pias causas: r maxime in alimoniaz
 pauperū vel redempcionē captiuoz. ar. ex de pig. c. j. x. q.
 ij. hoc ius. r precipue in villa. vel si villa nescitur: dio cef
 vbi talia comissa: autho: itate dio cefani. ar. l. xxvij. disti.
 eps gubernationem. r. q. j. regenda. r. c. seq. xi. q. vij. qua
 ruz. r. c. seq. vi. q. iij. placuit. in q. vi. c. j. et de pena. c. ij. de
 succes. ad intesta. c. fi. pte. cum sit. de rap. c. j. de testa. ioan
 nes. r. c. tua. r. c. nos quidē. r in aut. de ecclesiast. ritu. §. fi
 autem redemptione. coll. l. r. c. cōmunia de succes. in l. fre
 derici. q incipit oēs peregrinos. §. j. C. de epis. r der. nulli
 liceat. ff. ad municipa. qui ex victo. S3 r aliquoties red
 dirur pecunia illi qui eam illicite dedit. vt et de sumo. vel
 niens. ¶ Quid si is q tenetur restituere factus est nō sol
 uendo. Potest distingui: vtrū nihil oino possit reddere:
 vel possit aliquid sed nō totum: vel nō potest comode. f.
 absq: periculo sustentationis sue nec oī vxoris r familie.
 Respondeo vbi nihil oino potest reddere: sufficit contri
 tio r cōfessio r ppositum quādo comode poterit. xiiij. q.
 vj. si res. et de solutio. odardus. Sed verum est si nota est
 paupertas. et de vfar. cum tu. §. penultra. Talis em̄i nec ex
 comunicari debet: vt dicit. c. odardus. nec alia pena mult
 trari: vt dicit. c. cum tu. Sed qualiter intelligis q sit nora
 paupertas: Et quidē quādo cedit bonis. Ideo qz tali debet
 sacerdos cōsulare si de paupertate dubitat: q cedit bonis.
 vt pte. c. odardus. S3 nūquid sufficit hec cello: ita q nul
 la sit alia penitentia iniungenda: Non: quia nec solutio
 vel satisfactio facta etiam plenarie sufficeret. vt no. s. q.
 priori. h. Quid si raptor. Nam licet cello seu solutio qd
 satisfactioē lesionis seu iniurie proximisufficiat: ad huc
 tū nō est ecclesie satisfactum nec deo sicut als dicit ex de
 sen. excom. cum desideres. §. fi. q. Juder ecclesiasticus et
 christi vicarius. p iniuria in lesione pri. facta deo q pces
 pit nō furtum faciendum. Exo. x. Deutero. v. xxxi. q. iij.
 meretricis. in quo ois iniusta r illicita alieni occupatio
 siue acquisitio pphibetur. vt ibi. r. xiiij. q. v. penale. q etiaz
 digni. Datt. r. r. r. Ddar. r. iij. Ruca. r. Leuiti. r. Diliges
 primū tuū sicut teipm. de peni. dist. ij. charitas. i. p trans
 gressione diuini pcepti pdicti imponet penitentiam salu
 tarem: r sic ecclesie sponse christi cui: autho: itate hoc fit:
 r spōso suo christo similr satisfact. Et in hoc sepcōfessio
 dunt plurimi sacerdotes: qui credentes sufficere satisfas
 ctionem: nihil aliud imponunt p pctō comisso in contr
 actioē rei aliene. sed simpliciter absolūt. In hoc etiam
 sepe delinquit multū pctōes: qui credūt sibi sufficere q
 satisfaciūt: nec transgressionē quā fecerūt. postea pntent
 Sed certe ex qd semel hoc peccatū comisit: quāracūq
 pnia ducat et nō pnteat (hoc contenens intelligas) in
 nocens esse non desinit. sicut als dicit. l. ff. de redhibi. ac.
 quis fit fugitiuus. ff. de fur. qui ca mente. ff. vi bo. rap. nō
 p: odesse. ¶ Si vero non est soluendo oino siue simpli
 citer: puta q: pōt in partem satisfacere: sed nō pōt comos
 de: tunc sacerdos debet talem inducere ad contritionē r
 veram penitentia peragenda. hoc modo dicat ei. Fili qd
 vis eligere de his duobus: vel restituere id qd potes: et
 penas gehēnas euadere: r cum deo eternaliter gloriarī:
 vel nō restituere: sed retinere: r in perpetuū euz diabolo
 tormētis intolerabilibus cruciari: Si dicat q eligit tor
 menta: inducat ad contritionē. si nullo modo pōt inducā
 apparet q ei nō potest dari penitentia salutaris: nec abs
 solutio fieri sed cōsiliuz rñ. et de peni. q quidā. Sim autē
 ex pncipio vel ex post facto per inductionē discreti sacer
 dotis eligit penitentia: r conteritur de peccato: tūc dicat
 ei sacerdos q emendet statim vel intra certum tempus
 quicquid potest comode emēdarē: de reliquo peratēz
 niam humiliter r deuore. si pōt ipsam inuenire: bene est.
 si non potest: tunc cū voluntate illius cui debet satisfieri
 v. iij

Quid si
 quis sol
 uedo nō
 fit.

panlatim singulis annis vel mensib⁹ vel alijs repositibus emender qđ poterit: vel cōponat vel conueniat amicabiliter cū ipso leso vel spoliato: de suis redditibus moderate ita qđ vira sibi remaneat quosq; plenarie fuerit satisfactum assignando: vel seruiat ei p residuo vel parte ei⁹. le gis et nor. ex de iude. c. i. glossa. iij. ¶ Quid si plures sunt et aliq; volunt dilationē concedere vel in totū remittere: aliq; nolunt? Tunc debet ei sacerdos cōsultare qđ vadat ad iudicem contentiosum: qui in ista discrepatione stabit maioris partis iudicio. Et intelligitur maior: pars: primo respectu cumuli debitorū: nō personarū. Qđ si omnia eglia sint: erit humanio: sententia. l. eoz qui in dilatore danda cōsentunt preferenda. ar. eoz que legunt et no. ex de proba. ex literis. in glos. sicut. ¶ In quo quidē non distinguitur inter hypothecarios et chirographarios creditores: nec ex dilatore ad prescriptionē temporalem aliqđ prejudiciū creditoribus generatur. C. qui do. ce. pos. l. si. ¶ Qđ si nullam potest inuenire misericordiam: tūc absq; dilatore tenet satisfacere: vel bonis cedere. quia talis peccator: semper est in mora. ff. de conditio. sur. in re sur. et ar. ex de sumo. cum in ecclesie. et legitur et no. c. n. mattheus de testa. filius. maxime vbi lesi egerit et fame pereunt. ar. de ple. dist. iij. venerabilis. et c. seq. et c. ne qđ absit. et di. v. baptisati. semp em vitanda est mora vbi timetur periculum. vt ibi. et xvij. dist. de synacusan. et de elec. cum inter vniuersas. et c. ne p defectu. ¶ Sed quid si nō immincat tale periculum: et is qui tenetur nō pot induci ad restitutionē statim faciendam: nec is cui debet fieri restitutio ad dilationem aliquā concedendam? Puto qđ discretus sacerdos pot suam pcientiam informare ex eo qđ intendat gerere vtiliter negotiū creditoris. Nam si vider qđ non pot aliter recuperare in perpetuū: vel nō ita cito: vel non ita cōmode: pot recepto iuramento et alia sufficienti cautione si habere pot dilationē cedere sub hac conditione si hoc adimpleuerit intra terminū constitutum absoluerit peccatorem. vt sic creditor: qđ ei debetur recuperet: et peccator: nō recedat a pbytero desperatus. cōprobantur hec ff. de nego. gest. soluendo. ff. de minoribus. air pro. §. i. ff. de pigno. actio. solum. §. solum. ff. de solutio. soluere. Sed pot qđ guerra fuit inter duos milites vel pncipes vel duas ciuitates vel castra: et hinc inde iniusta: multa etiam dāna hinc inde data sunt: postea facta est par inter ipsos: et dāna hinc inde data remissa: nūquid hec remissio extenditur ad hoies et validiores vtriusq; Non videtur nisi et de eoz pntu sit facta. ar. C. de transac. l. i. et l. trans actionis placitum. et l. pfecta. et l. vbi pactum. et de ma. et obe. c. ff. de transac. l. iij. et l. qui cum tutoribus. et l. nulli. ff. de pac. si vnus. §. pacta. et in summa. et l. si cōuenierit. vel nisi fo: san alr non possit haberi par: vbi quidem vtiliter partis geritur negotium vtriusq; et sic pot intelligi. ff. de pac. conuentionē. alr quomodo possum remittere ius hois mei: quū nec possit ab eodem tantūdem exto: que re sine rapina: et parer in ijs que no. s. eo. in. §. pri. et qđ de questis. ¶ Quid de illis qui simul furtum committunt vel rapinam: nūquid quilibet pot absolui restituendo id qđ ad eum puenit: quum nec ad aliud induci possit: vide qđ dicit. s. e. §. primo. et quid si neuter rapto: um. et pcedē. ¶ Sed nūquid ille qui nihil pot restituere de alieno rapina. vel vltro: vel p cessione: vel fraude: tenetur culpam suam dicere: et veniam petere ab illo cui damnum intulit? Dico qđ sic si dānificatus scit qđ iniuriam sibi fecit in reb⁹ et de iniurijs. si leserit. vt l. nō cōde. accedens. Debet em sibi satisfacere de eo qđ potest: postqđ nō pot de reb⁹: de verbis. sicut dicit dñs Dattb. v. Uade recōdiliari fratri tuo. ¶ Si predictam formā restitutionis quā posuit conuenat peccator: non est ei securitas pmittenda. qđ non dimititur peccatū nisi restituatur ablat⁹. xij. q. vi. si res. Idco p considerare debet talis verba Aug. dicentis. Nihil vilius vel miserabilius: ppter nummū: dum continere. Nihil enim pdest hoī si vniuersum mūdum lucratur et

Dattb. xv. Luce. ix. ex de sumo. mattheus. in fi. Facta qđ posse suū dum viuit: dum sanus est: et tutus recedit et securus. xij. q. ij. faciat. de peni. dist. vij. c. i. et ii. ¶ De canie in funina notent et retineant sacerdotes: qđ fin qđ maior: vel minor: fuit fraus vel dolus vel violentia: minor: vel maior: debet esse discretio iudicatis. et vbi maior: appareat contritio: maior: est venia vel remissio misericorditer facienda. de peni. dist. i. mensuram. Sed etiam quia quasi totus mūdus vel fere libenter occupat alienum: et pofficualter restituit. vnde hoc vitio quasi totus est irretitus: qđ a maior: ad minor: omnes auaritie student: et omnes sequuntur retributiones. Et fa. l. dhere. vj. et vij. sic debet sacerdos equitatem rationabilem seruans per mediū currere. ne se veritate vel remissione nimia aliquos sibi cōsententes desperatos vel nimis securos relinquat. et sic perire faciat quos ad rectam viam ab inuio discreta equitate poterit venocare. et de transac. c. vlti. Instruant etiam raptores et oēs iniuriatores ac eorum coplices medici animarum et spūales iudices: vt super ijs quos offendit quilibet militet vniuersum postulent. ne illi remaneant in ranco: et p potius hinc et inde sic ex toto corde non ficto sed vero. Dattb. xvij. q. vi. xij. q. iij. si illic sibi ad inuicem remittant omnia: vt a patre celesti peccatorum suorum remissionem plenariam valeant obtinere. iuxta id. Remittite et remittetur vobis. Luce. vi.

¶ Repertorium super restitutione.

¶ **Super hoc etiā scie**

¶ **C**um est qđ vbi restitutionis locus est nō sufficit cautionē dānifici impossibilitas sit in causa. sup quos vide qđ legit et no. et de of. ordi. pnti. li. vi. in glos. Jo. an. que incipit et sic et no. ex de vsur. qđ frustra. glos. ij. ¶ Itē nō tandū qđ restitutio rerū in foro pntioso qng sit in sumo: pū: et sufficit in foro pnie. xij. q. v. nō sane. qng iudicij lxxij. di. de ceter. xij. q. ij. in legis. qng in qđrapla. c. q. cū deuotissimū. ¶ Qng. in. i. partib⁹. xlvij. q. iij. q. quis casus est. c. si qđ domū. ¶ Qng. in vnde capli. xij. q. ij. in legis. ¶ Item p iniquā sniam spoliatus debet restitui. et de p cura. ex infirmatione. Et pdo est restituendus. et de resti. spo. in lris. iij. q. i. §. placet. Et restitutio debet fieri cū fructibus pceptis: et qui pcepti poterunt nō solum de amissis: et de resti. spo. cōquerere. et c. grauis. ¶ Item qui res non pot restitui: in equiualentē debet fieri restituo. et vt li. pen. ecclesia. ¶ Item res que subiacet restitutioni: nō pot alienari. no. Jmo. de elec. qđ ppter. ¶ Itē de nō pot niter qđ ablat⁹ nō restituit quū pot. vt sepe dicitur est. vt xij. q. vi. si res. xij. q. vij. pessimā. de rap. c. ij. de pe. dist. v. falsas. Qui rem alienā consecrat: nō rem sed cōsumationes rei restituet. xij. q. vi. coperim⁹. ¶ Itē ecclesia non dy res suā recipere cū augmento. xij. q. ij. fraternitas. ¶ Item res ablate ipsi ecclesie ppter delictū plati ipsi ecclesie sunt red dende. vj. q. vi. si epin. ¶ Item cōitas vel ciuitas tenet cōgere ciuem ad reddendū aliena. xij. q. ij. dom⁹. ¶ Item nō habens vnde reddat: nō tenet in foro pnie: sed vbi tenet de maleficio alis in foro pntioso: coposaliter castigatur. xij. q. vi. c. i. Et postea nō reddet: et si ad formā pinguiorē puenierit. no. ex de homi. sicut dignus. glos. alis inanis. et Jo. an. et de reg. iur. peccatū. lib. vj. Jo. tra. no. in hoc. c. in glos. ergo ad huc. sed sio cū pmissis ppter rationē quā ponit Ber. in pre. glos. Et pnceps est criminis qđ fouet aliena nō reddent. ibidē. ¶ Itē accipites reptis salia ad restitutionē tenent. et si ptra clericos hāc. ecclesiacionem incurrit. et de iniurijs. et si pignorationes. lib. vj. ¶ An de dāno dato p seruū teneat dñs. et de obli. ad rati. c. i. per Jmocen. ¶ An dāns dāni occasionem dāniū vnde deat dedisse. Et dāniū qđ ex culpa sua pcedit sibi debet imputari. Et an in eadem sit pena dās occasionē dāni qđ faciens. et de iniurijs. c. ff. de resti. sicut. de pcel. pte. qđ de homi. de cetero. vj. di. c. l. di. si deat. c. sepe. c. clericum.

Articulus XLVII. **C**ad hęc sciendū qđ furti nomine prohibita est in decalo
 go ois illicita alienie rei vsurpatio. xliij. q. v. penale. xxxij.
 q. iij. meretricie. ideo quicūqđ corrēctare alienā inuito
 dno furtus cōmittit. ad restitutiōe tenet. legis 7 no. et
 de elec. dudum. ij. Et qui minima furti. f. contra volum
 tatem domini tollit. ad restitutiōe tenetur. Et confessos
 res pueris 7 alijs accipientibus fructus arborum vell
 gna vel aliud quodcūqđ comestibile vel vssibile quantum
 vis modicū. etiam ad valore vnius denarij restitutiō
 ne debet facere fieri. c. iij. q. vlt. c. vlti. insti. de rerū diuisio.
 Gallinarū. Brauius tamē puniunt furtum eruararia cōs
 millium. et inopia. c. iij. q. ij. fraternitas. Unde pielari di
 lapidatores rerum ecclēsiasticarū / fures sunt. 7 ad resti
 tutiōe tenent. x. q. ij. c. vlt. et de elec. qđ sicut. Unde 7 qui
 per otium nō intrat ad beneficiū. fur est. 7 ad restitutiō
 nem tenet fructuum omnium quos recepit. c. iij. q. iij. tres
 personas. et de elec. dudum. ij. Et adde qđ no. s. s. quib.
 vor. s. cū ver. f. in ar. xlvij. Unde 7 fures clericī aut pōitā
 te superiorū possunt incarcērari 7 rotinētrari quousqđ res
 erquirantur. v. q. v. illi qui. c. iij. q. v. c. i. 7 de pe. c. f. et de ap
 pella. dilectis. 7 de pōn. l. c. i. di. p̄sbyter. Et qui percipit
 fructus bñficij quo p̄uatius de iure est. fur est. 7 ad resti
 tutiōe fructuum tenet. vt dixi p̄ximē in alio casu per
 ca. p̄. dudum. ij. 7 no. per. Inno. de p̄beb. de multa. **C**es
 rum qđ materia restitutiōis laussima est: nec possit bene
 vis cōpēditur: p̄dictis. s. quibusdā casibus vtilib.
 et quotidianis magis necessarijs pro alijs remissioes fac
 do. De materia ergo restitutiōis vide Inno. et de resti
 spo. otium illo. 7 de appel. dilectis. de iure. sicut. c. i. de ius
 mu. ec. quia p̄leriqđ. de homi. sicut dignum. de furtis. qui
 cum fure. de usu. cū. 7 per alios per Ray. in summa sua
 in secundo līn. ti. de incēdijjs 7 furtis. vsqđ ad fi. libri per
 Othen. in sum. de penitētijs. s. fi. in titulis de rapto. ibus.
 7 de furtis. 7 de iniurijs. 7 de restitutiōe spo. et. Et. c. iij.
 q. v. c. vi. 7 c. v. q. iij. per totū. v. q. iij. placuit. c. iij. q. ij. in an
 tiquis. c. in legib. 7 de pe. di. j. vulgaris. c. laut. facta. de
 cō. di. v. discipulos. iij. q. i. per totū. **C** Expediō statu apos
 tolico sub quo positi crimina 7 peccata 7 defectus mem
 brōi ecclēsie militātes: sub quo tractati plenissime in
 prima parte statum ecclēsie apostolicē. 7 statum papalem
 apostolicū: statum episcopozū successozum apostolorū.
 l. v. dicit. quozum. 7 plani ruina eius in ista secūda par
 te nunc ad statū martyrum transeamus.

Articulus XLVIII.

Ad sanctam ma
Trē ecclēsiā vocem dirigit: s̄scito: ab ea
 dices: Vbi sunt martyres tui o ecclīa san
 cta christi sanguine dealbata 7 expurga
 ra 7 mūdara lauacro aque in verbo vite?
 Eph. v. Sp̄sus tuus sp̄sus sanguinis est. Ezo. iij. San
 quis est? onauit genas tuas: vt appareas rubicūda chris
 ti sanguine passionis rubicūdi in ea. Eā. v. Tu in marty
 res in chrisi in sanguine agni suas stolas consueuerit deal
 bare. Apo. xv. 7 in sanguine p̄p̄io christi sanguine recōpē
 sare: te in suo sacro sanguine cōsecrare. xxvij. di. sacrosan
 cta. 7 super cementū sacrosancti sanguinis te edificare: 7
 vniūqđ post tū 7 sup̄liminare suo sanguine linire. id est
 affectū 7 intellectū. vide de conse. dist. ij. quid fit sanguis.
C B. Et p̄nteresim qđ est iudiciū cōsciētię. vt p̄ntresim
 tis angeli euadere percussurā. Ezo. x. 7 p̄tui sp̄s 7 eozū
 sanguine p̄p̄iū introires semel in sancta sanctorū redē
 p̄ta sanguine dñi 7 seruoū. l. de b. jr. Sp̄sus tuus septies
 pro te sanguine suū fudit. In circūcisiōe. Luc. ii. **D**atio
 ne post cenā. Luc. xxij. Flagellatione. Jo. xvij. **D**ar. c. iij.
 Lapis spinariū coronatione. Jo. xvij. Danuū apertio
 ne cū dauis: pedū perforatione. Luc. c. iij. **D**ateris aper
 tione. Jo. x. sic fuerat figuratum. Numē. fir. de virgula
 rufas: carne christi cui? sanguine septies apergebatur
 tabernaculū. p̄. c. i. Foderūt man? meas 7 pedes meos.

vt intingat pes tuus. i. affect? in sanguine in passione chris
 ti. Tu em ecclēsia benedicta es ille ager acheldemach. f.
 sanguinis p̄ quo illi. xxx. denarij qđ fuerunt p̄cūū sanguis
 nis dñi: dātī sunt in sepulturā peregrino:ū. **D**ar. xv. 7
 Ac. f. quia vere peregrini sumus. f. Per. ij. sepulci. Roma.
 vi. in te ecclēsia per mortificationē. ij. **L**oz. iij. corpōis ih
 lūs sacri sanguinis agni per cōpassionem 7 crucis baiu
 lationem stigma retinētes. **B**al. vi. **U**nde Aug. **P**roui
 dentia autem dei factū p̄tō vt p̄cūū saluato:is non pec
 cato:ibus sumptū p̄beat: sed peregrinis requie submis
 nistrer. vt iā erinde christus 7 viuos sanguinis sui passio
 ne redimat: 7 mortuos p̄ciosa passiōe suscipiat. **P**recio
 ergo domini sanguinis ager figuli cōparatur. **R**egim?
 in scripturis qđ totius generis humani salus redēpta fit
 sanguine saluato:is. f. **P**er. f. **A**po. c. i. **A**ger ergo iste mun
 dus hic totus est. **D**art. x. **F**igulus autem qui mūdi
 possit habere dominatū: ipse est qui vascula nostri corpō
 ris fecit de limo. **S**en. ij. **I**hi? itaqđ figuli ager christi san
 guine emptus est peregrinis. **P**eregrinis in quā qui sine
 domo patria 7 toto orbe errantes iactabatur: requies christi
 in sanguine p̄ouideretur. **I**stos autē peregrinos dico qui
 renūntiantes seculo 7 nihil possidentes in mūdo. **D**art.
 x. in christi sanguine req̄scent. p̄. iij. **I**n pace in idipm̄
 dormiā 7 requiescā. **S**epultura em christi nihil est aliud
 qđ requies christiani. **C**onsepulsi em sumus sicut ait apos
 tolus Roma. vi. cū illo per baptismū in morte. **N**os ergo
 peregrini in hoc mundo sumus 7 sicqđ hospites in hac vi
 ta. **R**u. ij. **L**oz. v. **V**ersamur. **H**uculqđ Aug. **S**ed hodie mar
 tyres istius tēpōis repecti a sanguine sacrosancto agni
 immaculati. f. **P**er. f. et sanguinibus. **J**oā. f. pollutū sunt. i.
 peccatis. de conse. di. iij. si quis autē (alka est sub. c. pp̄ig)
 pollutū sanguinem tangunt. **V**sec. iij. **S**anguis sanguinē
 terigit. **E**arnis 7 sanguinis reuelationē habent. **D**art.
 xv. **D**e nobili sed camali sanguine. **P**̄. xx. **D**ue vtilitas
 in sanguine meo. gloriātur. **S**anguinem innocentem fuis
 dunt. cōtra p̄. c. **E**ffuderūt sanguinem innocentē. **E**ar.
 ni 7 sanguini acquiescūt. cōtra **B**ala. f. **S**anguis inno
 rius effusus in terra cōtra eos clamat ad dominū. **S**en.
 iij. **R**upi sunt dominātes in ecclēsia. **P**ascūt sanguine.
Anima vniuscuiusqđ eoz in sanguine est. **V**eni. xv. **O**rā
 te sanctam ecclēsiā implem homicidiorū sanguine. cōtra
 id. xv. q. v. penas. 7 q. viij. sepe. cū. c. seq. ij. q. viij. **H**is ita.
 ij. et de rap. in archiepis copatu. **C** Luna. **E**ant. iij. **P**uls
 cya ecclēsia sancta: vere adimplet de te qđ tota quasi per
 sa es in sanguine. **L**uc. xv. **A**c. ij. 7 aque. **I** populi conuersi
 sunt in sanguine. **A**po. x. q. sanguinē sanctorū effundunt
 cum suis sanguine caputibus. **A**po. xv. 7 sanguinē bis
 bent vt digni sunt. vt ibi quia ebu sunt de sanguine san
 cto:ū 7 de sanguine martyrum iesu. **A**po. xv. sed de vīs
 dicabit sanguinem seruo:um de manibus meretricis ma
 gne que corrupit terram in prostitutiōe sua. **A**po. xv. **E**t
 sanguis impio:ū tuozum filio:ū homicidarum super eos
 in crudelitate mitantū: quia iustum sanguinem effude
 rūt. **D**art. xv. sicut iudei ipsi sanguine. vnde ibi **D**ie
 ro. **S**anguis eis super nos 7c. **P**erueniat vsqđ in presens
 tem diem hec imprecatio super iudeos: 7 sanguis dñi nō
 auferretur ab eis. **L**deu iam in tuis filijs sceleratis ad vindi
 ctā ad literā sanguinis procedis. cōtra id et de rap. in ar
 chiepatu. 7 iura p̄. in additione. **I**ā gladiū materiale cō
 tra p̄ceptū dñi extra vaginā traxisti. **D**ar. xv. c. i. q. i.
 f. s. s. **E**t nedū vñā aurem cōrumācis p̄cedisti. xv. q. i. f.
 pet. 7 sed multoz corpo:ia vniā nō aias occidisti. nec me
 mor fuisti qđ **D**avid sanctus p̄bitus est templū dñi edifi
 ficare: quia vir sanguinis erat. i. **P**aralip. xv. i. q. viij. si
 quis omne. de cose. dist. c. f. **Q**uid tibi o pia: o misericor:
 cū sanguine. **Q**uid tibi o pacifica et benigna 7 guerris?
Nonne arma tua lachryme sunt orationes: xv. q. viij.
 conuenior. **N**ōne cyprus tuus vinctus. ij. **R**eg. f. fides est?